

Gratamt-Summe (Zittel 10—32).

33	1	Centraleleitung	5.000	5.000
	2	Verfassung der Statistik des auswärtigen Handels	193.000	193.000
	3	Einfüsse aus der Verwaltung der Weltausstellung Gedächtnis	11.840	11.840
	4	Gewerbe-Inspection	15.900	15.900
	5	Probioranstalten für Handfeuerwaffen	3.750	3.750
	6	Generalinspektion der österreichischen Eisenbahnen	•	40.000
	7	Nidhienst	329.210	329.210
	8	1 Hafen- und Seefahrtäts-Dienst	507.470	507.470
	2	Beiträge zu außeroberdörflichen Neubauten	•	2.550
		Summe (Zittel 8, §§. 1 und 2).	607.470	2.550
		Summe (Zittel 1—8).	1.066.170	510.020
	9	Post- und Telegraphen-Innhalt:	42.550	1.108.720
	1	Für den Betrieb im Österreich	33.738.867	33.738.867
	2	Österreichische Postanstalten in der Zittel	250.300	250.300
	3	Gefäßtauschbüchel der Postsparkasse	711.833	711.833
		Summe (Zittel 9, §§. 1—3).	34.701.000	34.701.000
	10	Postsparkassenamt	1.946.170	1.946.170
		Summe (Zittel 1—10).	37.713.340	42.550
				37.755.890

Hej rojaki, mojor moj, veljavor ronke živo,
mamo dešta na moj narod moje je nudio.
Slagor veče brata, sestre moje ingoslovanske,
magotavljaj moje ushee, mnoge velikomuke.

→
K pesmi na raduji strani!

Staats-Eisenbahnbetrieb und Bodensee-Dampfschiff-
fahrt:

Zur Eigentum des Staates stehende und vom Staate für
eigene Bedienung betriebene Bahnen:

Weltliche Staatsbahnen (exklusive der Bodensee-Dampfschiff-
fahrt), Triest - Verelle - Triester Staatsbahn,
Dalmatiner Staatsbahn, Staatsbahnen in Gö-
ttigen, Wöhren, Schlesien, ungarnische Westbahn
(stetische Linie) und erste ungarisch-galizische Eisen-
bahn (galizische Linie):

a) Transport-Einnahmen	71,352,000	71,352,000
b) Bergitung aus dem Localbahnbetriebe	1,496,000	1,496,000
c) Einnahmen aus dem Salzgeschäft	1,349,000	1,349,000
d) Einnahmen aus der Verpachtung des Dörfels Zell am See	12,000	12,000
e) Einnahmen aus dem Lagerhaus in Götz	11,000	11,000
f) Erröntige der sechs Gesetzte-Schiffe an der Wiener Bundesbahngesellschaft	258,000	258,000
g) Sonstige verschiedene Einnahmen	629,000	629,000
Winnsgewinn von 13,360,000 fl. in Götz (19% Rqio)	2,538,400	2,538,400
Mortificationsquote für Industriegesells- chaften der Alpinen Montangesellschaft für die Belebung der Betriebsanlagen in Eisenach	3,200	3,200
Beitrag der Alpinen Montangesellschaft für die Belebung der Betriebsanlagen in Eisenach	20	20
Sicherheit am Erröntisse der Britenmann in Götz	300	300
Übernahme einer Lüde des Investitionsfonds der galizischen Carl Ludwig-Bahn	1,520,470	1,520,470
Übernahme des Investitionsfondsrestes der Erzberg-Bahn	401,000	401,000
Übernahme des Investitionsfondsrestes der Dauer-Bahnen	2,406,190	2,406,190
Summe (Titel 14, §. 1)	75,107,000	6,869,580
		81,976,580

Alj nejaki, nino moj, veljavanu vante nino,
mamo delo konverz nino je vodilo.
Gospodarske krize, sreća nino uskoro venku,
negotiranja nino uprhe, mnoge velikomike.

→ K temu na radnji strani!

← K temu na radnji strani!

Najodlučnije treba pobiti tezu o inkompabilitetu činovnice, kao zastupnice ministarstva, a koja je isto vreme besplatni sekretar N. Ž. S. Nar. Žen. Savez, koji se toliko trudi, da oživi i organizuje socijalan rad naših ženskih organizacija, da baš ta institucija, iz koje dolaze našim državnim socijalnim ustanovama sposobni i intelligentni činovnici. Ili je možda N. Ž. S. organizacija, koja spada pod zakon o zaštiti države?! Samo u tome slučaju bi se mogao kosit posao Saveznog sekretara, sa poslom zastupnika ministarstva.

Savezova odluka, koja je doneta iz razloga da se energično odmah odstrane oni elementi, koji u ženskim organizacijama žele da postignu svoje egoistične ciljeve i teže za zadovoljenjem svojih ambicija, koje u najviše slučajeva organizaciji ne donose nikakve koristi. Ova savezna odluka, koja je doneta takodje i u cilju da utire ženi put u sve funkcije državne službe, razjarila je do bolesne srđbe sve one elemente, koji obožavaju princip — jedini princip koji imaju i priznaju — princip prava jačega. Ali ne prava jačeg po intelektu i moralnim sposobnostima, već jačeg zbog vlasti, koje ima. Pošto te organizacije bizantiskog mentaliteta nemaju ni jedan jedini dokaz da su u pravu, nemaju ni jedan pravi razlog *sa kojim bi bile u stanju da u istini napadnu Savezovu odluku*, pomazu se najgadnjim sredstvima, intrigama i pretnjama. Savez apsolutno ne može i neće da sleduje njihovom mentalitetu, niti njihovoj metodi borbe. Savez neće da pridobija pristalice za svoje gledište po ovoj stvari drugogače, no na taj način: da se svakome članu ostavi ocena fakata i odlučivanje prema ličnom ubedjenju, o gledištu onih principa, koji ga rukovode u celom njegovom radu, a koji su u uvodu ovoga članka obrazloženi.

Заједничко васпитање

Сви се већ слажу у томе, да се девојице, сматрале се оне као раденице или само као човечија бића, морају исто тако добро васпитати као и дечаци, а многи су мишљења да то васпитање мора бити исто. Нема више ни могућности да им се, ни васпитним ни законским разликама ускрати једнако право и затворе ма која васпитна врата, кроз која хоће да следе науку, нити се више могу постављати „женске сфере“ у које се оне затварају. Они који примају ове две претпоставке, слажу се и у трећој т. ј. да се дечаци и девојице

и међу разним друштвима. Четири удружења пожаревачких жена: Женско Друштво, Коло Српских Сестара, Коло Напредних Девојака и Женски Покрет узајамно се помажу и колаборирају. Председница Женског Друштва, енергична и прекаљена организаторка г-ђа Лепосава Павловић, говори ми са великим симпатијом о тек основаном Женском Покрету, и брине се како ће се што пре уредити зграде, намењене Покрету. Обавештава ме са радошћу и о лепим и многостручним резултатима рада Кола Српских Сестара и о племенитом циљу Кола Напредних Девојака. После ми, на моје интересовање, даје податке и о успесима свога Женскога Друштва.

У управи овога друштва од 1904 год., а председница његова од 1911 г., г-ђа Павловић се сва предала раду. Вођена благородном жељом за стварањем и подизањем, под њеном управом Женско Друштво је радило са самопреоревањем за време ратова и за време окупације. Прво у земљи је, по ослобођењу, створило грађанску кујну за изнурене војнике, сиромашне породице и ђаке. Још 1910 г. Друштво је створило своју ћилимарску школу, 1913 г. отворило је Дом Милосрђа (недавно обновљен), 1919 г. своју школу, а 1920 г. своју трикотажу. И други детаљи доказују зрелу активност друштва. Али најјаче поштовање изазива у мени идеја г-ђе Павловић да помогне, и етички и материјално, заточенике у пожаревачком казамату, на тај начин што ће их запослити изразом пиротских ћилимова. Љубазне госпође из Женскога Друштва воде ме да видим робијаше на послу. У пратњи чувара улазимо у простране и доста светле дворане; крај прозора заточеници, од којих је већи део малолетан, упредају тегобу својих дугих испаштања у уједначена ткива, и из њих стварају вештачки израђене ћилимове, необично успешних боја и често интересантне мотиве. Раде свој посао са великим вољом, јер тако дани брже и лакше пролазе него у тешким физичким радовима. „Време вам неосетно противе?“ питам једнога младога Турчина који је заклао вереницу. „Промиче, дабоме, а док свршим овај ћилим истећи ће ми и рок, па ћу изаћи, каже он, и показује руком на један недогледно велики, тек започети рад. Раде предано чак и очевидно хередитерно оптерећени и неурачуњиви, којих је овде неколико. Свеснији и развијенији објашњавају ми како су брзо научили да изра-

Šopek
s koroških bregov

Tonezal
Blazž Mavrel

O, struni breg, življenje ti,
potebi speti je težko,
kjer prsta trava zeleni
pa tudi rožine cveto
in trnje vnes nate prez,
da smeh in rane doje ti,
nato ta šopek rož in trav
je pisani in krvavi.

Krvav, ker spada v sbirko tudi
spis o vojski

1. af gozdu

Okoli bojte temen gozd,
kaj v njem tovarisev živi,
glasovi vsek slane prostovit:
Trnjak ti kailja, ne beski,
linica laja sred noči,
pretensije sonce je radosť.

Petelin dinji kleplje, čuj!
doni ubrano ptičji spv. —
Ub petju me ne žaluj,
glasom gozda daj odmeh,
še svoj pridrži juri napel,
še ti s tovarisi tekmuji.

Hapej mi torej pesemca,
osdravljaj me bolno mi,
teži me sreča trujeva. —
Verelje v petje razveni,
nam bol in težo spv sladi,
nas drigor, milo nam igra.

2. Prva ljubezen

Angelika pozdravljenja!
Ti v svetje si opravljenov,
v sreča oltar postavljenov.
Kdaj nem, kaj čar ljubem je:
so zdihi vroči in solzé,
sladkost in bol je ra srce.
O, sladka bol, zaljubljenost.
Dekle, ti moja si skrivnost,
ti si zdravilo in radost.
Angela, ti jutranji svet,
kedaj in kje te vidim spet?
Bi večno gledal te novzet.
Da raja ti posloma si,
po rariji pripeljana si,
ti rožica izbrana si.
Bom jaz li vrečo to imel,
te kakor božji dor sprejel,
da stabo romati bom šel?
Ljubezen pot karala bo,
jo vednost izravnala bo,
se urečen zakon rualal bo.

3. Žena

Ljubečjo li mlado rad ženko imel,
ki ovčko poblevna bi bila,
objeti bi jo in poljubiti smel,
radost bi mi vse polnila.

Frak dan ljubemivo bi medla se mi
smejoča na moja kolena,
čež pastki jo občal, ji gledal v oči,
me bočala roka bi njenca.

Dan lepo in pridna je, pravil bi ji,
pa ona dejala gotovo,
da kava počla je, sladkorja več ni,
najtenala krilo bi novo.

4 Mladosti leta ji sveto

Mladosti leta ji sveto,
A nagle ta beži,
Radoštu pesni ji teko,
To ralo je dekle.

In venček ji lepo sveteč
V neberih je spleten,
So lica njena svet rdeč,
Pogled je ljubek njen.

Ozrla se lepo na me,
Mi dala je roko
In me razdelo je srce —
Naj sreča vodi jo.

Prvi novlji so prve srke
marzol. Matinska v. L. canarzei

5. Veselje

Cveti mi lepi šopek tau,
ki ljub in drag mi je,
mi dala ga je Marija,
ki moje je dekle.

So rožna njena ličec
in mil je njen pogled,
in dekle venec lep ima,
nedolžnosti je svet.

Da ljubi me, priznala je,
poljubček sem prejel.
»Ti fantič moj « dejala je.
Sem veseli in vesel.

~~De kle je lepa božja stvar,~~
Dekle je lepa božja stvar,
poljub je nje sladak.
Spojen je ljubezen čar
in doživni ga vrake.

Quenčana poročni dan
mi segla do v roko
nevesta nala, met in bran,
saj čakam je težko.

H menaj se poročila bo,
pri meni bo vnoččas,
poljubike mi delila bo,
sih verčal ji bom jaz.

Je bletna moja Marica,
je mlada, živila kri,
objame me nje ročica,
se bistro navrti.

Med svati bo vrtela se,
jaz pa zaviriskal bom. —
Lepo boudi imela se
in ljubila svoj dom.

Dekle je lepa božja stvar,

Že čaka bela posteljev,
le krovček je rudeč,
da bova spančala midua —
pa ne povem nič več.

---

6 Na trati

Tako lepo svā bila z njo;
objemal sem deklet ljubeč,
poljubljal jo in pestoval,
pa z njo v rodošti se snejal.

Krog vrata ona mi gorko
svila mehko je roko.
Slačkosti ulil, tor čas povsem
osrečil mi je ta objem.

Ramaknjenja v drug drugega
si nekaj govorila svā,
nje blagi glas, ko zvonček mil
je svā sladka godba bil.

Radost spojno vāivala,
svā nemijo roj si mislila,
krog naču se vretel je svet —
najslajži je ljubeljni med.

7 Pismo

Sladkost je mirel nate meni,
srce te, ljubica ſeli,
ob tebi svet je gaj zeleni,
kjer gladka pot je, tanja ni..

Pa večno bova ſe sklenila,
si mejo snovala, delila,
ki ljubo ſe tedaj smehla,
ko zvezde gradita dva.
Regljati le ne boš ti smela,
ker mehko moje je srce,
pa bi hudo nadela me.

Ljubezen vedno bo svetela
in pirkere nojne bo meden. —
Remic bo poslej moj sen.

8 Na oknu naigelj

Na oknu naigelj je wetel,
en fantič pa je mimo ţel,
iz okna sploh se je glasil
tako zvenec in mil.

Zaklical fantič je dekle:
»Ozri se Milka dol na me,
se malo mi prikazi vroj
in pušeljček mi daj!«

Tkoz okno se sklonila je,
prijazno govorila je,
mu dala naigeljček rdeč,
tako sladko dizič. —

Na tuge fantič je odšel,
njo v svetu, v mislih je imel,
v ljubezni tej se je narovj,
v domačii vrnil kraj.

sl.

In prva pot za pelje tje;
začuden gleda okno nje-
ni metja, nazelj se snai
in petja slišat ni.

Pravljijo vri, sre,
pa manka žalostna pove,
da skoraj bo že leto dni
kar Milka v grobu spi.

---

9 Tako je me od nekdaj bilo

Te božje stvari neživljenje,
nas moike vedno ve vorite,
nas prenojujete jerične
ljubezen pa do nas gojite,
od vas želi vrak ljubljen biti,
sladkorst ljuberni vase vziti.—
Skrivnosten ženska kar imor
in moč do moškega srca,
da lahko z njim se poigrava
in to je ljuba ji robova:
je sladkorčari, ljuberniva,
poredna drugič, magajiva.

Se ji do pada, dobro radi,
za njo kateri če nori,
da jo časti in občudi je,
ga vna mami, mn kraljice.

Treti se ročno, ljubko sneje,
pogled nje bistri srca greje,
To je veselje, želja nje,
da vname fantovo srce,
po možkih se ji toži sami. —

Ljubezeni moč je vez med namim,
ki slast nam, jedro je življenja
in se pri Adamu začenja,
radosť je rica, stor neba,
v njej eno sta īloveka dva.

To želja, nada je dekleta,
majlepši kar si fant obeta
je ljubiti, se posrečiti,
z ljubezni jo srce pojiti,
ker sreča raj odkrije se,
ko med ljubezni piše se.

Ljubezen, īstvo najsvetjejše
je nam najslajše, najmilejše,
jo Stvornik nam je v srce vradił,
po njej do sreče pot je zgradil,
s tem del božanstva nam je dal. Idal.
A venes je svoje vrag sezjal,
vato ljubezni so sladkosti
pa dosti tudi je norosti.

Nosost je in hudoška kriča,
da kdor ljubov dekleta vživa,
vliva svet in piše med,
jo varo, larže — naposlед
pa mečji lachkovernost njen.

Oh, vrako sre ni iskreno.

Zaljubljeni jivaki drugi
so mehki, skrbno na ustnici
mu roj na zemlji je dekle,
skrivnostni kar ga mani nje.

Kako uboga vse jo vedemo,
po njej mu rice je ubrano,
to kaj velja, kar ona reče,
nje hvala dviga, graja peče,
jerice bliskov se boji
in želje bere ji z vči;
danila nosi ji »odprtke«,
ki za oko so in za ustke,
poljublja, hvali jo, pestuje
pa vse najboljše prerokuje,
kako ji fletno bo pri njen,
čeprav drugače je potem. —

Tako je že od nekdaj bilo
in tako se se godilo,
še dekle bo srečevala
in si ljubiteljev želela,
še v sru fanti kraljevala
in mu nagašat bo umela.

Tja zori, tja zori
po pliberškem polju,
po Rožni dolini
in dalje na kilo
nije misli hitijo,
čeli ni srce.

Rad mejo odstranil
bi jaz, Ciciban,
rejakom oznamil:
Zdravzenja je dan.

Thavriškal bi muelo,
zakuril bi kres,
prehodil deželo
bi vredlo in počez.

Ubliskal vse kote,
vse pridne ljudi
in tolste vse trste,
ki most jih duži.

*To nemško bi zmedo
po šolah pregnal,
z domačo besedo
pouk bi vpeljal.

*Veliki in mali
bi peli: juhe,
pa nemški rognali
bi v peč Aleče.

Tse Švabe od kraja
polazal bi v řep,
celoníkega imaja
potegnil za rep.

Žel proti severu
na knežji pretol,
na Trleško jezero
na dva dñi in pol.

I Podjunci, Rožani
koroske bi pel,
pod lipo z žiljam
pa razdal vesel. —

Enkrat bom jinočil
tam zori tako,
skoz veri kočil
pa ūivgal. Bro, dro.

11 Po domač

Toni bo jutri god inel —
preden bo drevi ležat ſel
bom za verilo mu ropotal,
čast mu po stari šeji dal.

Virbi pri mizi bo sedel,
kotel mu naro pred vrati pel,
glas da bo skozi mozez ſel.
Ah, karko bo poslujal vesel.

Soni bo tiko vrata odprl,
rekrojščinu se nadrl,
čob! me zaenov z vodopolil,
če me, seveda, le bodo polil!

12. Kolednica

Mi vas očeta¹ ljubimo,
vam rečo, zdravje vašimo
in praznik vas namenljamo:
je jutri sveti vas patron,
ki vlatimo v nebeski tron!

Daj Bog vom blagoslov z nebes,
da hudo se ne vrine vnes,
in skoz življenje bo rares
vam glasokor veselj in povred
in z ročami posuta pot.

Vesele vam želimo dni,
bolesen da vas ne mori,
bridkost nobena ni teži,
da dolgo vrsto srečnih let
ne kraj veselja vam je svet.

Ko tek življenja bo končan,
nad vredzami vam kraj odbran,
vam večne reče sine dom,
patron vas bo sprejet tedaj,
in peljal vas v nebeski raj.

¹ Ali: Ker mater vas mi
prijetely tebe — ljubimo,
Mi tebe Micka, ljubimo.
Mi tebe, Janez, ljubimo.

13 Divji petelin

Pritajeno se ogloši —
li res je petje to?
Na stari jelki tam sedi,
z njo in ljubici je kolob.

Levejše v gozdu nočni hlad
pernati slvor še spi.
Le rano dviga ſe pomlad,
ko spet se troj glani.

Čudom gozda si jinak
zaobljen in mesel,
že blizo loveca je körak,
oj kmalo boš zdel.

Te haka re, da ubil te je,
obljuje mi žari,
a tebi mitvenu le ſe
kijken vejica krasí..

14 Lipo

Lipo draga zeleni,
senčico razgrinjo,
dom varnje in krasí,
te petju spominjo.

Sladki cvet me me mlazi,
z venjem me napoja,
sreč dviga, poživi,
se pod njo načlaja.

Lipa sveto je drevo
bila našim dedom,
zbirali so se pod njo
k slavnostim, obredom.

Rod pod njo je zboroval,
pravde moč izvajal,
je bogom daroval,
veselil se, rajał.

Lipa vali, govori :
Bratje vi Slovani,
spre mi vaš ljubš doni,
čustva blaga znani.

Kakor dedom nekdaj že
lipa nam odpeva,
našo radost in gorsje,
spremlja, poimenua.

Ko ūmi je meni to
sladka melodija.
Lipa s tajno me svojo
v mukki čar ovija.

V senči nje si bom izbral
grob na mirno spanje,
list in velt mi bo šamiljal
vedno lepe sonje.

Natisnjena v Moh. koledarju

Čez goro sem se zlati svit
v jutranji mrak razliva
in travnik v rozo je oblit,
še mir na njem počiva.

Tdaj vrisk vesel se oglaši
v naravo to jutranjo
iez travnik umor tja leži,
ktor končno gleda novijo.

Ji kose si načrnišjo —
če travnič v redel pondar,
se med seloč poskušijo, [poskušijo
to končev je novada.

Že vne travna, se nisi,
ker sonce jo ogreva.
Pod hruškom Anna stoji
in k malici velenja.

Po travniku ozira se
in jerbas nov solkrije.
Te končev druzba zliria se,
da vsemi odpocije.

S pisanjo jim postregla bo,
raj grlo so jim suha,
svinjina se prilegla lio
in črnega kos kruha.

En Andea mlada s kosci se
prijava po pogovarja,
kvetor, zadnava lica nje
ji sončni svit ožarja.

16 O Žetvi

Ko nam gre pšenica v klasje
nada spet, pogrom ţe v nos je,
kadar pa porumeni
in se težko klasje klanja,
k žetvi vabi in prigojuje
tih srečia v nos drhti.

Njiva krele je pšenice.
V jutro pridejo řenjice,
mirno polje všine.
Polje, řetev — rádost nača.
Smeh dekliev se oglaša,
bistro jim pogovor gre.

Troč, težák řenjicam dom je.
Mati kuha, peče zanje.
One pa le to ţele,
da temetice vse bi bile,
delo bi in dom ljubile,
njim rodilo bi polje.

17 Pesem slovenskega kmetja

Sem kmet dobre volje,
v naravi kraljnjem,
imam svoje polje,
kjer kruh podelujem.

Delam in se trudim
za kruh in polni sod,
na svoji domačiji
por moj svet le gospod.

To je veselje / za moje življenje.

Vesel sem, ko orjem
in sem poslujam,
si šviršjam in pojem,
si krötek čas delam.

Rukovirca kuka,
škrjanček šverzoli,
pišenice, razi ujiva
lepo mi zeleni.

To je veselje / za moje življenje.

Ko travno kosimo
se vmes glasi petje,
se trudni potimo,
dom zgodaj zgodaj začet je.—

Prepelica poje :

Že raz je pet pedi,
Že kima polno klasje
in ţeti se mudri.

To je veselje / za moje življenje.

Žn kadar jaz vozim
volički hej! pravim.

Če vrnem preščim,
naraj spet postavim.

Vozim in si spravljam
debrane s polja v kram,
ko nemšo me ne napade
pa vreti kaj imam.

To je veselje/za moje življenje.

Ob času božiča
pri peči se grejem,
nakoljem prazina,
se sreinega itejem.

Žens in otroci
imajo radi me,
pa v lonec vedno tudi
se kaj dejati je.

To je veselje/za moje življenje.

Nikomur nici dolžen
si več v ram križem,
le Bogu podložen
skrbim in modrujem.

V proznike, nedelje
pa v cerkev pokritim,
se štvarniku poklonim,
nahvalim, ga častim.

To je veselje/za moje življenje.

Krog osmege kríza
(To starost došežem)
se koner približa,
k počitku se vlezem.

Fremljini slovenski
počinajo kosti,
duša v raj nebeski
na svatko pohití,
tam bo veselje in včino življenje.

18 jesen

Ponlad ljubeznivo
oh, kam si odšla?
pričela zdroj riva
viri od neba.

Te grbasti megle
vihar nam razbij,
da soncu odleže,
ko v njih se dnu.

Ko bo poslatilo
krogove, gore
pa slike razlike
krog nas ſinč.

In setev jesenska
temno meleni,
vrh gore ne bela
se peča blesti.

Uvela kronota
osiplje se na vej —
stran misel tegolna,
drugoim se oglej.

Na oknu svet pozem,
je nagebj dicerč,
Mariičke ljubecen,
zvestobov znaneč.

Še pestrejša slika
je rna nesklaad,
je bes in dobrota,
veselje in jad.

Priroda ovem,
se spet obnovi,
stožno to meni
zavest obudi :

Somlad mi nila je,
ne bo je naraj,
»tabela« me njeła
do, spravila v kraj.

---

19 Selivke

~~Ubo~~ th bogom hribi īaroviti,
loke ve, vri goji skruti.

Z bogom kribi čaroviti,
loke ve, vri ~~gaji~~ skriti. ~~gaji~~ skriti
Rožne so tad metele,
me pa mu radoštao pele.
Kmalu vas bo mraz obijel,
sever tenko vam kapel.

Čemo za toplejše kraje.
Sorko nome tam obseva
vinške trte, oljine goje,
ostri piš jih ne dosegov.
Tja nas reči daljni leg,
vas pobili mrzli snež.

Ko vam čas tezeleni mine,
spet ozelenite grici,
razmetite se doline,
k vam povremeno se ptici.
Petje spet se oglazi
in naš rod se pomladi.

---

20 Mejniki (Po Aškercu)

Na rejmu Martin bil prodal
je Lahom par volov,
do noči v trgu je ostal,
šel pozno nam domov.

»Da v gordini straži, govore,
ob vri pozni tej,
ah, delajo si strah ljudje.«
Gre svojo pot naprej.

Vojak bil on je svoje dni,
ki ni strahu poznael,
na strazi temne stal noči
pa lej močoj se bal.

» Bil pri Gorici nisem plak,
sem smrti nrl v oči,
koga naj bilo bi me strah,
če listje razumni? «

Do svoje hoste je prispel,
koj čuje iz teme:

» Joj kam bi del, joj kam bi del?
Kolikor je glas ječé.

» Kdo hodi? « ga nagonori,
raj straha ni imel,
ra šalo Martin je veli:
» Tja deni, kjer si vzel! «

» Vzel ta mejušk sem bil nekdanj,
presadil ga v tvój svet,
stečavo nosim za močaj
poniš dolgih že sto let.

Kako teži me in tiči! «
A zdroj nabliska se,
magleda Martin in strmi —
tid, njegov soseg je.

Mojnik na romi je nosec
upognjen z dolhomal,
pod komor tezo je 'krope'i
kraj prejšnji ranj iskal.

Bil Martin je usjak nekoc,
ki strah ga zmedel ni,
kak prišel je domov 'to noč
pa vendar medel ni.

Ko najutraj ga je zbudil svit
novico to je šul:
»Nenadoma je rosed kdo
sinoci preminal.«

21 Črni rojec

Na kraju, kjer stal je nekdoij grad
sta dvigati ilo skrit raketad
opolnoči dva revora kmeta,
masitib po bogastvu glad
in guvela v moč je želja vneta.

Kolomonske lukve imajoč
pogum si dojeta gredoi
in blagoslovjeno sta meč
imela ter ilo upojoč
pričarati si zlata vreč.

Kolomon pa v lekuvah govori,
da pride urog, če kdo želi,
v podobi, kakor kdo zahteva
in stori kar mu naroči
ter zgine spet, ko mu veleva.

Tam prvi svečo je držal,
a drugi čital, uroga raval,
ki noij kot rajec se pojavi
mislec, da ga bo spet odgnal,
ko prej zaklad pred nju postavi.

In glej, pred njima že sedi,
ju zre z ognjenimi očimi
črn rajec z dolgin, grdim repom,
pogled njegov ſe do kosti,
presene zona ju s trepetom.

Pogum obema zginil je,
na legu urne so noge,
zrede nobeden nič ni rekel
le v strahu kričala sta se,
ker rajec je za njima tekel.

Prevzeta groze bila sta,
ko v izbi pokletnila sta,
hudir pa je skoz okno škilit,
ko molila, škopila sta
je blagoslov ga v beg prisilil.

22 Demantova jamo

Brodat in siv je moč mi pravil,
kje demantui raskladi spe,
osrije Plesé¹ mi predstavil —
po nizkem rovu vanj se gre.
Prostrana vgori je dvorana,
ki v biseri je vsa obdana,
od sten in strepa se blišči
na sunč pa jezero stoji
in zmaj grozom po njem se vozi.
Kdor tega bi ukončati vual
bohat od sile bi postal —
doslej pobegnil vrak je groz.
Če drenov si pogrobi kij,
bo gastoč ťaka, zmajov ubij.

23 V pliberškem gradu

Spomine črva ljudsko izročilo,
spet eden pod peró se mi ponuja.
Ton pliberškem se gradu je rodom.
Viroki grad nad mestom groz zbuja,
ko zdrhov od nosilja polno hrani.
Razkošno v njem živi gospoda trija,
v previr so ji slovenski deželani.
To gnezdo nemških je grajsčakov staro,
redili so slovenski jih tlačeni,
trpteli pa nosilje in prevaro.

¹ Plesá — Plesivec — Uršulka gora

Bila je v gradu sodna obravnovanja,
kmet bil na sodbi pred gospodo jaro.
Grajčaku bila volja je postava,
privijosti tlocerne mu pravilo,
ves vražji oskrbnik pa druhova pravila.
Pomala sta surovost le in silo.

Grajčak re drl nad kmetom je merljuden:
»Ti smo ukradel si, ondan je bilo —
kaj, keslo, me rijoš tako začinden,
soj videl te je oskrbnik, on priča,
na konu bil si v gozdu gibkanden,
kak pustarskega te imam tatiča.
Tha kozen ječe mrak te bo mognil,
nauh skupil boš dobroto biča.«

Nedolžnosti si svet je kmet odvernil:
»Ne, nisem nič vam kradel, grof prevetli,—
kdo me laživo je pri vas sčrnil?
Po gozdu hodil sem, kakor ste rekli,
iskal in gomil pa le svoji kravi,
ki sta, poredni, bili mi stekli,
ko videl me je oskrbnik bahovi.«

Ta hotel se nad kmetom je znositi,
zato se dvigne jermorit in pravi:
»Ti mislis mar lastvino nadaj ustojiti,
saj dvigal, pustar, rano si na romne,
res karalo bi kazni se izviti.
Te ni vares tako naj vrag me vrane!« —
Se sladej sam tej kletvi se začudi,
¹(izraz je drzen bila zlobl same,) Drzen
ko marten kos tako se mu ponudi.
»Si nadaj si moj!« zatuli porogljivo.

Pri viharijem je, kakor ob uri hudi
skor okno zlomil, vlekel to koprivo. —
Domu nedolžni kmet je v strahu ležal,
grajščak na tleh je, lice mu je sivo,
bi skoraj strah bil dušo mu izberal. —
Na grajškem ridu glej kravo livo
pod oknom, kjer je dedca vrag poterjal,
izbrisati je nikakor mogli niso
vse čase do danesnjega še dnesa.

---

¹ izraz je drzen bila

Tor mid krovovi vrle mi vči so,
sem preko Pece sonce za obreva;
pončil me je domačin in rekel,
pa resno, brez žaljivega imena:
»Tam dol si krivo pričo vrag je vlekel«.

Dobro in hudo bno dekletje ~~Zadaj!~~

Kar mi pravljic nam je poraba zrela
zadavno sličati jih je in brati. —

~~W leseni hizi na samotni trati.
Dekleti dve pri sebi je imela;
mačka bila je ena, drugi mati.
Le hčerka svojo je na vrem grela,
a pastorke ni marala nboge,
mehliti se je nje celo ţelela.~~

~~Sirota pa je dosti učila toge.
Klizini stal je grad, kjer so strahovi
ostrasili lindi ņe bili mnoge.~~

Dobro in hudočna dekle

Kar mi pravljic nam ſe pozaba ozela
zabavno slišati jih je in brati. —
Hudočna žena je nekdanj živela
v leseni božti na samotni trati,
dekleti dve pri sebi je imela,
močeha bila (je) eni, drugi mati.
Le hicerko vojo je na srcu grela,
a pastorke ni marala nboge,
znebiti se je nje celo želela.
Sirota pa je došti vžila toge.
V bližini stal je grad, kjer so strahovi
ostrašili ljudi ſe bili mnoge.
Močeha je v brezvinoſti snrovi

Močka je v brezmočnosti suroni
v ta grad prenočit pastorko poslala,
da napis pošnilov bi med vidovi;
večerjo pičlo ji s seboj je dala.

Odila je deklina tja, še vesela,
da v miru bo načrt včer vospala,
ko obudanja tako ne bo triplala.
Te teme se po gradu je razstila,
pri ognju dekle je večerjo grla;
k njej prišla močka je pa govorila:
»Bo kaž večerje, deklina, še name?«

Enakope, petelin sta prosila.
In deklina vse tri lepo objame,
ta večerjo svojo jim nato postreže,
za drago jih tonarišijo vzame,
tako vra mirna se k povišku vleže,
pri njej raste tonariši nje tudi.
Razam ropst napolni grajske vrne
spolnoci in pride parkelj hudi,
po izbi pleše, hoče dekle vzeti,
magleda pa živali se razndi.
Korčelov močka se na moč je dreti,
goreče mesti pes je v nježa lojal
in je umel petelin krepko peti.
Orkester ta komorni ni usajal,
rekinov pest je vrgel jim pa ngnil,
ni motil velj, po gradu ni razsajal.

je prešla noč in dan je beli sinil,
od dringov treh ni v izbi več nobeden,
dekletu strah Že ves je nočni minil.

Pogledal v grad je sonček nadobeden,
potek rumeni zlati so blesteli,
ki v noči vrgej parkelj; jih je zmeden,

pri deklini so kmalo vasi se greli,
ko v žep jih je račnena pobrala.—

Močeho in nje hči sta kar strmeli,
ko pastorka se zdrona je smejala,
prinesla še cekine je blesteče.—

Na noč pa hči se je na grad podala;
na pragu ji še mati toplo reče:

»glej, ova terha je tako prejela,
ti večje pa ře bos deležna sreča,
visoke ře mukarje bos imela,
sajrnila se jutri bos bogata.«

Preveretnih misli je na grad prisnela:
»Nocoj ře v dom mi ludo kupi zlata.«

Prinesla je s seboj doberst obilo,
na sunaj čedno, v vrat pa ozota.

Ta pride močka, prosi za kosilo,
ře pes, petelin prozita večerje.

Beračenje pa dekle je njerilo,
tognino na živali se zadere:

»Nemarne mrhe, vsek se mi kar gabi,

koj ubijem ga, ki ven se ne pobere». Dekle raspi storiti križ pozabi.
Te ropotom pride parkelj opolnoci, živoko zareži se, dekle zgrabi, na vpitje nje nobene ni pomoci, v kosmatih tanah zadnjo kerat

zaplaka.

Korstonj mačka jerna volze toči, ne hiere, ne bogastva ne pričaka.

25 Izgodba Mežiške doline

Prestavimo se v duhu včasne doanne, ko izgodba je sledila re vršilu na kraju korstanske renje doanne. — Dolina Meže jezero je bilo, do Kotle pač je vse voda stala, po njej je ladjica tja prek vozila, z obet bregov ljudi prepeljivali. Kdor od nesreče spremjan čez je ūigal za s čolnom je v valove pokopal. Na temeljalem se vrhn grad je dvigal, tam hicerka rasla je, dekle metoče. Grajsčak nadaluo se na lov je brigal, bil hicerki pa ljubeči je, skrben oči. Prinese klo mu jezero globina, da kakor štruk toči, milo stoče.

Na oni strani pliberška grajščina
zrofičar mladega je varovala.
Vse čase kakor domes pa mladina
se shajala je, rado varovala.
Otroška grajska sta se zaljubili,
čez jezero sta se obiskovala,
on k njej privoščal, ona mu vrnila.

Predela deklico je nla usoda,
na jezerni je Marica utonila,
pogoltnila jo je īumeča voda.
Kdo řadost pojmi starega očeta,
ni razen Marice imel zaroda,
radost je bila mu na staru leta.
Kako po hčerki tozi, milo plaka,
ki bila mu je ponosnejši vzeta.

In mudi Pliberiom je ne pričaka,
ne najde Marice na njenem gradu,
prevzame tuga mladega junaka,
se znašel ob življenja je prepadu.

Vesele dni še upal oče vžiti
ob hčerki je — obrne v zlo se rado—
ji dati grad, jo rečno omoziti.
Tkuje zdaj nesrečni oče, sklene,
če truplo najde cerkeviro graditi.
V spomin na hčerko, v blazov duše njenie.

Ta čas pa voda skale je predrla,
pri koli pači pričale so stene,
tako iztok navzdol si je odprila
in jezero se hrupao je izlilo,
zgrmela voda skozi skalna grla.
Dno jezera se maglo je nalo.

Grajsčak je truplo hčerke droge našel,
kar sklenil je, se tudi je zgodilo
v spomin graditi cerkev ni odločal
na mestu tem, kjer truplo je ležalo.
Graditelja nek delavec je vprašal
med delom — Izro je napredovalo —
komu bo nova cerkev posvečena.

Grajsčaka, ki se je na njem pozvalo,
da sreca trga hčer mu je utopljena
raznečilo ře bolj je to vprašanje.

»Marija sveta je patrona njeni,
ki radi nje je moje žalovanje,
njež cerkev to in svojo bol dovrjem.
Mi utihnilo bo sreca zdravovanje,
naj vredami ře v duhu jaz vasujem
ter kmalo truden k Marii se vležem;
da pride skoraj pone pričaknem,
pri njej v nebesih sreč, vam, dosežem.«

Tako se skozi nača zgodba staro,
čitatelju ře skoncem naj postrežem.

Ta cerkvica propoldla je nemara?
O ne, predstot jo se ljudstvo dalo,
pri njej je krastla vas, danošnja Faro.
Ker tod pa nekdaj jezero je stalo
se tudi je v naravnem ohranilo,
»Marija na jezeru« se je zvalo
in še vnaprej se bo tako glasilo.

---

26. Kresni večer

Skrivnostni čas je kresna noč,
je nade čas in čarovnij,
jo dekle žaka upajoč
odkriti tek lidočih dni
in fant premislja s čim lepo
to nočnu je proslaviti,
za ūalo kaj napraviti,
izkaral da li se tako.
Načinov mnogota večer
je čaranja in praznih ver.

To noč pred kresom lopko zvez,
če kdo pri hiši bo umrl,
na doljno pot li kmalo gres,
če te udar nerzad bo bil,
če morda los postal bogat
in kar ljudi najleslj skrbii,
kdo v letu, s kom se poroci.
Sledenja ngodba, sestra, brat
pa kaže da — če ti je mar —
ni vselej prazen kresni čar.

Posled radozvalosti, skribi
svoj čas je berez tresti šla
edina Lesnikova hri,
svetošč, mlada Lizička,
ko svet objel je kresni možak,
da ji n med vej pričače se
kdo ženin bo bodoči nje,
li vičč ji bo, poznan možak.
je berez tresti, klivala:
»Pokaži, karzovec možak!«

Med veje se pri tem ozre.
Nad njo se razgoli, razšimi,
ji strah presine nde vse,
pred njo pa hlapac se spusti,
ime mu Pavle, fantič mlord.
je v Lizičko zaljubljen bil
in ji ta večer je odkril,
da on nje ženin bil hi rado. —
Prej renskam je prisluškovab,
namero Lizičke poznal.

Za Lizičko se prav ne ve,
li rado je imela ga,
koga izbralo nje nica,
ki vedet je řeleta ga.

Ko Pavleta spoznala je,
jo on objel, je strah nimil,
nevvolj vzklik se je glasil,

z ribanom ga zmerjala je.
A Pavle, ta se je smejal,
nar srečo nopal, veronal.

je bila svatka to jesen,
doma so jo obhajali,
potresal se je dom lesen,
tako so svatje raziali
in Pavle Liziko vrtel.
To bilo je zdravici in šoc,
je v misel bezeg se jemal —
naj svetel bo in zelenel.
je kresna noč in nje skrivnost
prinesla večo in radost.

---

27 Pri zdravniku

Rmet pišaničk bil je, razpravljevec,
dolgovoljec velik in ūajivec,
gozd posekal ſe ſe in predal,
po ūirokem grlu vse pognal.

Cele dneve krime je omatal,
moker jerik ūale je napletal,
zmojučalo mu jih nikoli ni,
ražji rimil je kot eno — tri.

Burke so po glavi mu rojile,
vinke muhe vedno je polnile,
v koji rog vsakogar je ugnal,
enkrat pa se je močak načgal.

I kislim licem kakor pri bolniku
gle řešivec neki dan k zdravniku;
tega si izbral je burkoloz,
da potegne za ta dan ka nos.

»Gospod doktor v grlo mi poglejte,
kaj tiri, boli me, mi ponejte.«
V zdravni grlo doktor parno zre:
»Nič ni napak videti,« pove.

»Smrek, borovcev toliko skoz grlo
ilo je ſel, ves gozd je moj počrlo,
mislil sem, da v grlu ſe viš
kaka veja mi in me tisi.«

Doktor pa ni maral njege ſale
brke in oči so jeane mu postale,
zorko mu klobuto prisoli,
burkeja nemilo zapodi.

Natanišenov, "Cracu"

28 Pogreb

Kovršnik oči so umri,
ljudje škropeč jim mir ſele,

so v ~~krsto~~ krsto čmo jih zaprli,
odnesli, molili gredo.
Domu se žurijo kmetine,
na pogrebnino kuharice.
Pogledat deklici reko,
li pogrebnički že gredo.
Koš gre in vrne se stroče :
»Že vračajo se vse ljudje,
odkrite spredaj pa glave
in v nogavicah gredo oči«. —
So v kresti se prebusdili
pa vstali — in se šudili.

---

29 Strojna nad Mežiško dolino

Vsioko tu cerkevica lepa stoji,
po bregah okrog so domovi ljudi.
Dedičino Adama Strojna pozna,
truditi, potiti se, tukaj velja.

Ni rala v teh bregah pridelati kruh,
ne živel na Strojni bi mehak lenuh.

Lahko je od doma dřáti navzdol,
z bremenom težko zdržovati nowzgor.

To hude gnojvože v te strme bregé,
ter prav mučeniki je volom ime. —

Tred leta najlepše zapoje nam svon,
je lepa nedelja, Urh, farmi patron.

Tra para se zbere in drugih tedaj;
popoldne pa v krčmi veseli je roj.

Bregovi nam kruh, »vino« tepke rode,
harmonike, perni se rade glase.

Terel je Strojane, je star ali mlad,
vrak poje in dela in pije prav rado.

Cer merio mošt kisi veljavno imo,
ne otrok ga krepko potegniti zna.

Najlepše na Strojni: krog cerkve ravn,
kjer vrak izmed nas bo enkrat pokopan.

Le pridi na Strojno, čeprav si že bil,
ponasilil les v cerkvi, se mošta napil.

Tedaj se tu zori na romarsko pot
vseeno moj dragi, kdor si in od kod.

30 St. Danihel v Mežiški dolini

Pod zvonom svetega sna Daniela,
živé nas dragi, sončni ti bregovi.
Koroški dolere volje smo sinovi
je leto vročie ali zima bela.

Ne manjka nam nikoli skrb, dela,
nas klicce polje, valijo gordovi
zori nam sad, so ljubi nam domovi,
tako nam vedno sreča je sveteloi.

Ta sončni breg, ponos in pesem naša
v dolini Meže in prek nje stope,
in sloga še s pravico se nogložov.

Ta žive rožice pri nas sveté
ki njih vrednost bogastvo vse prekora.
Radostno sijutraj vsek na delo gre.

31 Velo polje (na Triglavu)

Prof. Janez Mlakarju

Veličastno se pred mano
svobode kraljestvo ūri,
onemii ob nizem beseda.
Tu so bajke sreče viri.

Kje si vila z řlatomogom?
gre pogled na gornji konec.
Tej čudeni je tisični
godba sladka krovji svonec.

Te lo polje, naj pastirjev,
bistrik planinaric bohinjskih
si pravljica mi resnična
veča romarjev planinskih.

Te miru tvojem bi počival,
širnojasna relenica,
toda vali vrh Triglavca,
dalje vodi me sterica.

Kontinzenca v Mih. kaledoriju

32 Fr. S. Finžgarju

Poznala je řlatitno
mladiko rodu korenina,
Sloveniji dokor je
vrelega, pridnega sina.
»Student naj bo« pisala
mu je previdna mroda,
vedila je Francelja,
ga naredila gospeda.

Tedaj pa ga bila
bi nada Mažarko odvela.
Dolguje za to mu
odponed Slovenija celo.
Mi smo nehvaležni,
a Eden je, ki so mu zname
vse teže, vse žrtve
in bodo pri njem poravnane. —

Ti velik im remlje
slovenske slavis domovino,
rablode Te ljudstva
teže, njega skrbi nadloge,
široke hodriš in
rabovas čitateljev kroge,
Ti sliko nam načo
odgrnil, pogled si v domovino.

Hvala vseh narodov
le vredno nagradil Te bode,
Tvoj del domovina
bo večno svetota, zelena,
Te sprejme Švarun,
Radovan Ti veselo zagode,
med narod Slovenov
Te spremita Ftok, Trena.

koledarjen

Mandži dve kitici natiinske v sloh.

Bog nekdanj vodnike je jedom poslal,
nam tudi glasnike enake je dal.

Ji Kraver med med njimi si zverda svetla,
Ji Kraver med njimi si zverda svetla,
Tvoje duše izlivi so godila srca.

Ljubzni studenje, spoznanja si pil,
verline nam, senči si naše odkril.

Tvoj narod umenja, ranj deloš, nis,
pa vendar samerja, nad nami živis.

Sprejel domovino si, narod v ruci,
nje čutiš milino, pa njeza goriš.

Tegob neko mero vsem daje ta met,
a čuti stotero jih mehki poet.

Druha si bogastva globoko razijel,
nam pesem visoko ljubzni napel.

Bog živi Te, genij, ljubzni prorok.—
Presa ve deni še kmalo iz rok.

Razvil se svet na naši je livoadi,
 ki vonj polbožnosti krog sebe širi.
 Vziva je ga se irce mi umiri.
 Smetju večne sanjajoč pomladi. —

Srno, Alojzij, Te imamo rodil,
 Blagosti duh vodnik je Tvoji liri,
 ki znoké nje v raj petja so nam tiri,
 blažen pavec v božji si ogradi.

Pojoči mučenik, v besedi prožen,
 moleča pesemki iz sva vklize,
 navdihnjen od lepote, mož polbožen
 Se Ti, ki poln čustvene melodije
 do solz žaljivo si zapeti zmožen
 vesmrtno si speljvid kost Marije.

35 1. Franuš Čankarju

Grenko-gorki jasnovidec,
 v dne dno si nam pogledal,
 v brk resnice vsem ponadal,
 Ti nikoli petolizec.

čvršča publi svet gledajo
nisi mu kadil, se klanjal,
raju kot bohem pregonjal
si hincavstvo, vredno groje.

Stra hrane si odpiral,
prav ugamil misli skrite;
muogili točnoglasovite
strune īstev si prebiral.

vedke si gojil rasmehe
golo kazal nam resnic,
mel si svilens tenčico
skrivajojo naše grehe.

Tre Ti pravico ubranil
bilo je dobrotov bednih,
raje v slikah si povednih
dravil družbi vest raspano.

Iam si skoz tezobe rinil,
čene, dece ne objemal,
si za ljudstvo se razčemal,
lepsi dan da bi mu sinil.

Si sodnika se postavil,
pravo kazal nam zrcalo.
Kose si preziral hvalo,
naše pa ime proslavil.

Ji naš genij edinstveni
si do sred svetega regel,
si prerana v jano lezel
s svetlimi močmi vsemi.

Čenjene so knjige Tvoje,
spiri Tvoji dragoceni.
Naroda življan si genij,
čitajoči ti hvalo paje.

35 2. Ivanni Cankarju

Nebesa so Te nam poslala,
rodila meta zemlja ta,
ki s svetjem poti ni Ti ustala,
četudi ga je polna vzor.

Globošk je videc nepokojen,
prejasno trge bratov nre,
bridkosti je šutiti rojen,
mu tuja bol do nra gre.

Z bolestjo duše si nas ljubil,
vlogit bil si besednik,
za drug se nih, pravico trudil,
nam dal zaklade zalednih slik.

Slavil si, ljubil nemijo rodno,
dolina Šentflorjanska to,
vezdar nadlog in petja plodno,
in Ti si vriskal, jekal z njo.

A koj je vrema Ti rodila?
Se sodili smo Te trdo,
ljubezen rdaj bi govorila,
pa šel na holišče si v nebo.

Pravico besnim horno dolji,
posnemali v ljubezni Te,
da vredni horno Te postali,
slavili smo, hinavci ne.

Dokler ta nemija bo sloula,
dolina Šentflorjanska ta,
bo slava, živam, Ti slonela
v radosti kakor iz gorja.

Slaven je, ki strune ubira
 drami brate, kvíčku rone,
 narje veine so njegove,
 narod ves se manj oxira.

Le preglejmo vse rodovle,
 seni vrak, časti sinove,
 muz ki ljubljenci so bili,
 v rokah pela jim je lira,
 vedno hodo jih častili —
 slaven je, ki strune ubira.

Šarko pevca genij sveti
 ker pozvan je, mora peti.
 Rod strmeči posluja zvoke,
 sprejme v dušo klise move.
 Kar je kre poet visoke,
 drami brate, kvíčku rone.

Kakor mreža narod vodi,
 driga k metli ga nudi,
 mracne mu ranele mame,
 bistre očivi duhovci.
 Kar njegov ves rod obijame,
 narje veine so njegove.

Pesem, jarne glas visine
seg v duše nam globine,
radosno razest pričara,
čimtev tajni hram odpira;
pevca blagi glas ne varja,
narod ves se manj skrije.

37

Zgra častna Ti duha je sila, dragi.
Črem krepot je Tvoja govorila, dragi.
Ampak mi se ne zmanj oddržila.
Narodu kot zvezda bo svetila, dragi.
Uine rođbe, vedrost mu delila.
Pisal si ter dajal nam zdravila, dragi.
Ravnost živih slik nas je garnila.
Epska muzza Te je novodihnila, dragi.
Gorka Ti ljubav do nas je veklila, dragi.
Eno ruci k nami, večna so verila.
Lepa Te Goriska je rodila, dragi.
Jezik Ti zabeljen podarila.
Um Tvoj si je blagost osvojila, dragi.

Naslov so prve črke navzdol

So rožice Ti izklile
iz sreča slednih zred,
so pesmi se glasile,
prisluhnih jim je svet.

Raj sne Ti čutilo
kdo pojmi, kdo umě?
je čustva v pesmi zlilo,
ki žarko plamene.

Za deklico si ralo
brez nadeje bil vnet,
pel nje lepote hrvalo
in naših vseh deklet.

Usodo mojo krivo
in tugo naroda
si trpel, čutil řivo.
Gorjupia naloga.

Čelel si, v duhu gledal
srečnejše mezde nij,
Slovenem u napovedal
si iare jasnih dni. —

Kar slutil si v daljavi
že metlo nige nam,
zemnil čas krovni,
Sloven se vlanda sam.

Pod soncem je volio de
čel bil nekdoj. Sloven,
po vekih kle urode
je spet ovsobojen. —

Tovil si perški venec —
ne obledi nikdar,
v njem čuti vrak Slovence
ljubomljivoje žar.

Kot rvon glazan v visine
doni, igra Tvoj spov
in širom domovine
gre kisocer odnev.

Nas pesem Tvoja mena,
zavest, ponos budi,
v njej silo rod zajema,
zgleduje se, nji.

Tvoj duh živi, deluje,
in nikdar ne umre. —
Nam slovo povzdignje
Prešernovo ime.

Vatirnijevor Knečkem glavn

Primož Trubarju

Pač ravite v stoletij meglo sivo,
sin domačije velik mož bogate,
s hvaležnostjo mi gledamo zdaj nate,
slavimo Te, osebo zanimivo.

Kajideljnost je Tvoja v vero krivo
prinesla dragoceni dar med brate —
v jeku nošem tiskani »orate«,
vsejaz Ti kujo si na mojo njivo.

In setev Tvoja se je roiammočila
ter náiva sleherni jo danes rutar,
nebroj je svetlih umov obudila,
do čarnih nas se pripeljala juter.

Ne rodimo kaj dnia Ti je krivo,
mir bodi Ti, slovenski Martin Luter.

Martinn Krpani slava!

Martin Krpan, duh, telo krepko je, slava!
Častno, kar izvršil si bilo je, slava!
Ob spominu na junajstvo Tvoje,

na poštenu kranjsko srce Tvoje
mi ravest na vdušeno zapoje — slava!
Kralj in kobilka, ūdo dvoje.
Drag je čini bil Bratovs. Tako je.
Stara ře povest pozna heroje,
narod vrak slavi junake svoje,
iteje čine njih, junake boje,
Tebi pa, Kraljane naš domači
klicajo te vrste moje — slava!

41 Slovencem na tujem

Nam dragi ste srinó,
bratje in sestré,
sre nam je težkó,
misli k tam hite.

Berede naše slaj,
ljubav bratovska
vrikdar veže nas,
ki nam igra.

Slovenska pesnica.
Nam do srca gre,
ki dviga nam duha,

vselej sladka je.
čoštev nas boli,
plakaj točni spev.
gorno govorū
srca izliv.

Dolina solz, krvi
nam ta menija je.
Kje mila sreča si?
srca hrepene.
Enkrat jo najdemo,
takrat leb naš maj,
iz tuge pridemo
v radosti raj.

42

Beseda

Hudobna beseda, kar moč je strupen,
od nje pa skelečia je rana,
in kakor po slomi je svet primoren
radost je iz srca pregnana.

O, zloben je jerih rejalec gorja,
kar ure je rabelj krovni,
na tem svoj peklenški vrteči ima,
da zlada gor, mrtvi in slavi.

Grizoče bi truge nemljan ne pozval,
 ki gledarne občitljivo,
 če pa drugom bi vedno ljubš občeval,
 ravnal je bi vsak ljubernivo.

Kdo more umeti kaj sre mehko
 ob zlobnih zbadljivicah čuti,
 nüvalo kakšno radost bi lahko
 v prijarnosti blagi, kdo sluti? —

Beseda ljuberni je olje v sre,
 je vseozdravljajoče morilo,
 je sonce zorko, ki prežene megle,
 v težavah čivljenja sladilo.

Nam govor ljuberni prevzame sre,
 kot milda manj godlia prihaja,
 in strune enake se v nos oglose
 in čut nos radosti navdaja. —

Beseda stupena morila me je,
 me muila, kri mi je pila,
 ljubeča beseda zdravila me je,
 kolarko mi v sre je lila.

Pravljica

U krajini gorati
dom, hišica mala,
na ljubljeni trati
jablana je stala.

Je lepih cvetela —
ko zdaj mi cvetijo.
Tz nje ptička je pela
sladko melodijo.

V nje senci polegal,
matrič sem »versoljek«,
pogled ga obsegal —
nelo, dom in polje.

Radost je primarjal
nje sad mi zoreči,
le to sem se vprašal,
kako ga doseči.

Unelo me listje
še ni žalostilo.
Kje ravnje ročiste?
je bilo — minilo.

Vse kakor pravljica
se zdaj mi dozdeva —
že vnejo lira
in sruša somerna.

Svet malih odet je
v neskrb, radovanje,
poznejši pa svetje.
v minljivosti sananje.¹

Milijonih radosti
se zgodba ponavlja
in sreča od mladosti
težko se poslavljaj.

1) v minljivosti sananje

44 Trnjeva pot

Nekdanje dni spomin hiti,
sreča mladost nazaj želi,
ko zora mi sijala je,
na težko pot peljala me.

Življenja pot nevarna je,
kaj trnja zlobno v te preži,
neskrbno stopis enkrat le,
te zgrabi, roni, da skeli.

Naj duh pogumno vse tripi
ti rame vendar krvavi.
Nesrečno, varano srečo
possem mič več ne ozdravi.

Pustaj nesteto žalostnih
imav na težki poti vsej,
izvije se grešak ti zdih,
spremnejše spet gres naprej.

O, rad ſe enkrat bi zavil
hoditi to življensko pot,
ki polna je prevar in amot —
le skušnje vse sseboj bi vzel.

Trudni potnik¹

Somjar, otočen sem potnik
in ljubim vreberne noči,
meseca tiha krajina
se bojna dežela mi radi.

Duh moj nad rverde ne dviga
in blodi po blatu sveta,
kje viri so sreče, ujih,
kje vraki nadlog in gorja.

Meknile rverde so sreče,
zakrile so teme jih smat,
narodov ljubav ne vodi,
jim blatna, krvava je put.

Thmote človeštva in svoje
na težki sem poti spoznal
in pisano meni usodo:
»Ta sonjal bo in zaboljal«.

¹ Pisana med vojsko

Poslavljaj se

Nadlog premnoga nas krivi;
 da težke dni si oslobodi
 je sreče dar človeku dom,
 da kmalo je načakovan,
 odrine trgu, skrb na stran,
 se lahko smeje, veseli.

Naj je že v letih ali mlaod
 je ne želi, ne misli rad
 na belo, mralo ljubico,
 šetudi križev rešen bo.
 Če nemirja le, nas plasi to —
 v globoko jamo iti spati.

Nam draga je težava na pot.
 In vendar skozi temni vhod
 je iti vsem na »oni svet«.
 Pozabiš, te opomni spet
 pogreb rozedar, teža let:
 Poslavljaj človek se oddad.

Dodatek

Anton Aškerc

Zajezdil Pegaza je smeli pevec,
(ponagol mu novij sestri je Fran Levec)
poletel z njim nad more je dobrane,
se v poezije dvignil je višave.
Kamaknil se je v prošle čase motne,
za staro pravdo sedje kri so lili,
pretresle nas hvalode so strahotne.
Operal je Šendera Krijenta.

Naučnjenega pevca smo slavili.
Zavedal se je svetlega talenta
in drzen duh mu svobode pogošča.
A Pegaz se utrdil, mu opreša.

Omamjen duh z visokimi poleti
več mogel ni poniznosti umeti,
opustil vse je v božjem vrhu delo,
civilduhovnik z vero stenelo.
Akajensko ime mu lep sloulo.

Skupina načrtnih pesmi je še posebej
in spis o vojaki »Tržna načrta domovina«

Dr. Franu Tavčarju

Prvak bradati in řupam
Ljubljane ljubljene slavit,
romantični politik man,
ponosen bil si, korenit.

Šoljni duh, ſejav talent
slovenski v delih Ti živi,
a jahal Te košmat je ſment,
ki v njih īljasti, se reži.

Povesti luirnih dal si sklad
ter dcičiš piscev naših krog.
Nagajal si duhovnom rado,
načekal počko „kgubljen bog.“

Med pisci svetlimi, veljak,
častita glava Ti sini,
po Tvoji volji, svobodnjak,
ma brodi počka Ti visi.

Pasje vreme

Tri dni in tri noči je bilo
in svet je v meglo bil zavit.
Kaj vrrok je za to vreme bilo?
Eksempl to je znatenit.

Živela stara je lebura,
je posla svoje tri kožé,
še pes in maika, ena kura
bosastvo vre je bilo nje.

Otvegla parjo je mrcino
pri gummu na visoki most,
je svilil pes, ko za južino
imel je prazen črep in post.

Ko bilo več mn ni stopeti
se dolgi se mosta zaleti,
ves jesen jenjal je živeti:
na kratki vrvi obvini.

Mrcina parja je murla —
od ust do ust srovna gre.
Balnčka se za njo je drila,
volzé tocile so megle.

Na poši

To na poši se storci zbrali,
se igrali, šolam se smeiali.
Buticam neslana misel pride,
mene groza pa pri tem obide. —
Dieikan so na nejo obesili,
ne zares, za šolbo so storili,
čez trenutek da li spet ga smeli,
le da šolbo bi in smeh imeli.

✓ tem piskarje kraljov rojec mimo.
»glejte, glejte, sij teža teža vlorimo«.
»ki so rojcem so otroci vreli,
šurili se, da bi ga nigli.
Kralj se pod gani je potikal,
dari kraljov se jim le odmikal,
ko utekel je, se jim zavreti,
dečka da pustili so viseti.
Urno zdač so ranko mu svili,
rahlo ga na trato položili.
Tih je, kdor se je poredno režal,
broste mrtve je pred njimi ležal.

Ljubimkanje

Ljubezen se vse imenuje,
a smata, rabloda je le,
če hlačeš dekle zapeljuje,
če piha nosost ji v srce.

Metrilj je za rožico hodil
in pravi kak ljubi da jo,
da ogne se dekle nergodi
odreže se naj mu tako:

Prav, pa se najprej poročiva.
Če bo se iznikal junak,
ljubezen je njega ločniva,
ponej mu: ti aglibi se spak.

Če metje bos fantom delila
ko jabolka deci Miklavž,
rasmeh bos le ranje dobilā,
to vreme ti ljubi grdavž.

Trešnov nemški sonet preveden
Mladi pesnič

Naučušenja če prsi ti kipe,
potreba rina permiti te ţene,
izbire rute res da ni volené,
med pevce se ti uverstiti je.

Po poti slave ti hoditi je,
četudi ti ljubezni roža svene,
naj sreče shanti v tem so zomnjene
in s smrtnjo se tako ti miti je.

Le prosta ītiš tega por tešenja,
drugšeni sreči sledi, jo rograli
na časa mladostnega lic rodenja.

Ljubezni svetna stena tebe volhi
in ţaka venec mire, sloj ţivljenja,
a sreča pevskih larovik ne rabi.

Hej rojški

Hej rojški, moja moč, veljavna rojstva živo,
mojno delo moj svoj narod moje je vodilo.
Kdržavni sin v vladarinih narodi mi složni,
krivški moj smike plan nas moj učenec vodil.

Mi želimo sestru svetu mir, župnikov likuemo,
bratnino po moje pravice ka živiljenju venu,
nas ne plavijo napori, hemic ne nihovji,
zemlje, ne hrakla dobor mojih mi smo gospodarji.

Družor moj moji menit im voljim nemorjmo,
delca delci im pravete moči ho nizajmo.
Po jazviki, slavni karli kudov moj rojstvo,
meine, uskročne mi čone kočem řiketi.

1 Se žankot potom: slavni mi manšdi, / take si lila

Lepri nimor, kodel napravi pordonek: manšdi

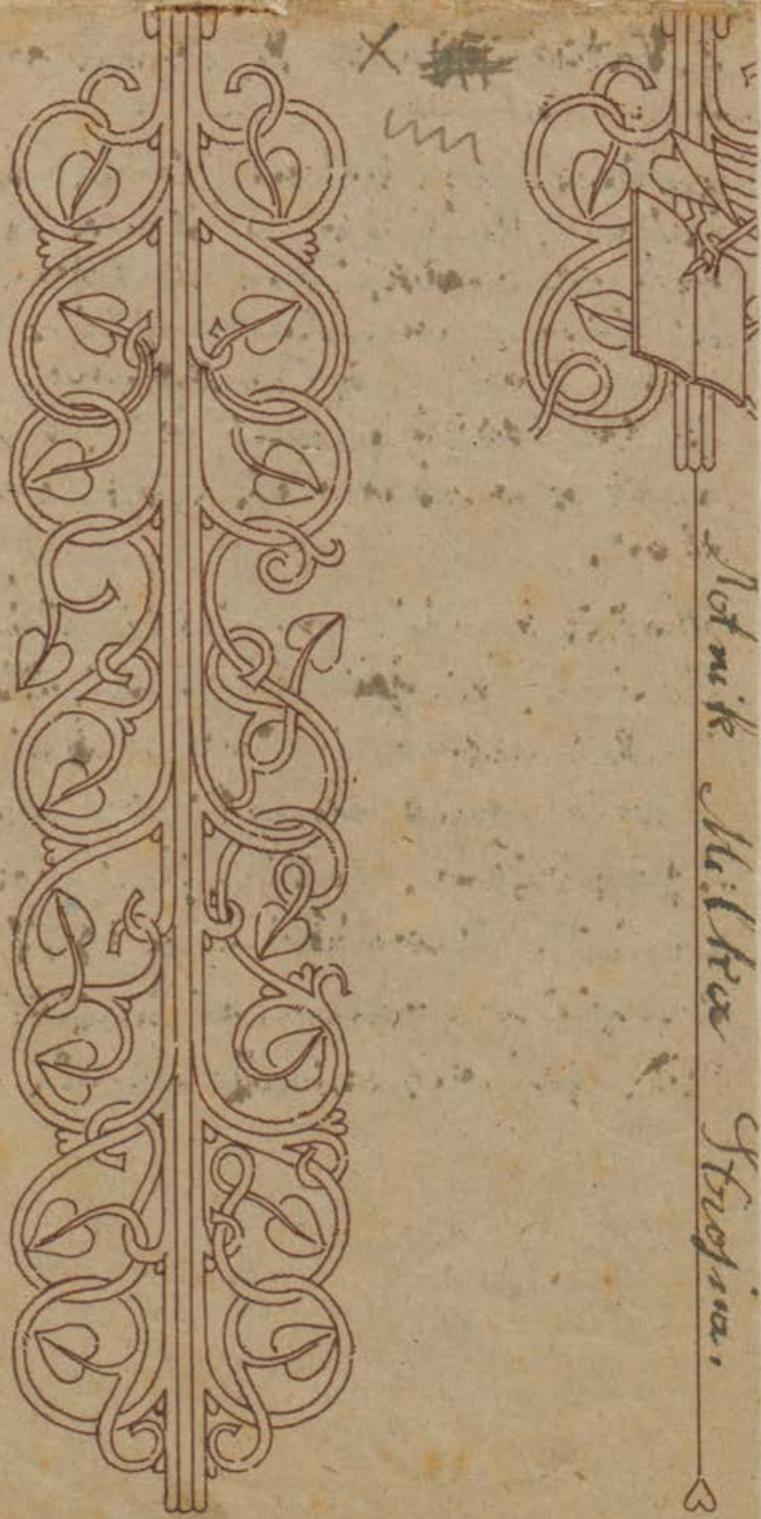
// Natisniti na 2. stran ovitka!

ka Terabosnjakom, Andrejašem, Lisič-
jakom, Kustrom se je na kortske temelje
ogloril radošji čas še eden, Blaž Novak,
ki živi v romarski hajti v strojinskeim
vrhn nad Mežiriko dolino. Napisal
je ta šopek pesmi, ki jih dojemata
metlo v skromni nakladi 300 izvo-
dov.

2

Natis řenitovanskih običajev v Mež-
dolini, ki jih je tudi Blaž napisal
in bi moral steti v knjizici od
kraja smo spustili radi štednje
spapičem. Natisnjeni pa so bili
prič v Mordiki leta 1937 št. 2 in
drugi v camorski knjizici leta
1938 pri Mohorjeviči držbi.

Notarik. Michael Stroian.

свестраније претресање. Прелаз од једне владе другој уништава све што би вређало осећање стида онога пола који је на влади. У колико је јаче укорењена једна влада, у толико се стид јавља слабије. Кад је све уништено што вређа, нико не може ни бити вређан, а, као што је данас случај код човека, изгледа да не може ни бити увређен. Због свога слабијег стида утиче човек на жену одбијајући, а ни једно, ни друго не знају узрок томе. Ствар је, пак, у том што не постоји никакав повод за стид, пошто је све у том погледу уклоњено, јер сексуални стид чини колебљивим и вређа онај пол који ступа на владу. И жена при ступању на владу склониће с пута све што је вређа, и ставиће оно што човека чини колебљивим. Тада ће ослабити љубав човека према њој, али ће њена љубав према човеку ојачати.

Нама није познато ово осећање стида из свих времена. Ми о њему знамо из свога прелазнога доба, а друга времена ће скupити она знања, која ми нисмо били у стању због самог доба у ком живимо.

За време једнополне владе стоји потчињени пол стално у центру еротичко-уметничкога приказивања, јер је владајући пол искључиво творац ове уметности. Али еротичке интересе има нормално само супротни пол. Он има као полно биће најјачи интерес, док према истом полу изазива равнодушност, али зато сексуално-неутралне црте имају привлачну моћ. С тога један уметник више ствара еротичке слике супротнога, а неутралне слике свога пола.

Влада ли човек, као у нашим данима, он влада у уметничком приказивању. У том случају еротичке женске слике надмашују необичним бројем слике мушких аката. Друго, женска акта изражавају јако сексуалитет, јако наглашавају чулно-еротички моменат; код мушких аката не дâ се ово опазити. Да ли је одевен или наг, човек се јавља у уметности као неутрално биће. Чак црте неутралитета интересују највише мушких уметника на његовом мушким објекту, и он их сматра као најзначајније и најкарактеристичније.

Сексуално му је не само равнодушно него и разорно, те он скрива главну ознаку мушкистија једним листом. У женској држави се слика обрће. Овде жена влада уметношћу. Она види у човеку, пре свега, полно биће, и то изражава уметничким приказивањем. Да су нетипичне слике на Турин-

ском Папиросу продукти женске владе, у то не можемо ни да сумњамо. Ово нам је претпоставка у толико очигледнија, у колико је код жена отпало сексуално обележје. Ми имамо према своме полу мање интереса, или се он осећа као нешт разорно.

Међутим је Египат најдуже време пре Христа био женска држава. Херодотова и Плутарсова обавештења о том показују још да су жене биле његови носиоци. Плутарх своди постанак тог култа на Изиду, дакле, женског је порекла. Херодот пише да су жене по градовима и селима установљавале процесије у част Фалуса, и притом носиле исту фигуру по окolini. У Египту је, дакле, у гробу једне жене високог положаја нађен један балсамован Фалус огромне величине без сумње Св. Штира.

И код других народа имамо јасан доказ о том да је култ фалуса, култ женског пола. Тако се ѝновски фалуси налазе у Сирији са натписом: „Бах је подигао ове фалусе Јунони, својој маћехи“. Овај култ су најотпорније жене браниле, а људи не.

Краус и Рајскел кажу: У пркос нападима Хришћанства одржао се култ фалуса дugo времена код Грка. Жене овога народа продужују да носе нетипичан жиг различних облика на свом врату као главно заштитно срећство“. У Египту се одржао култ фалуса до 400 год. после Христа.

Често је писано да су жене биле највише свештенице фалуских божанстава. Аса, син Давидов, је одузeo моћ својој матери Махији тиме, што је срушио слике и уметничке творевине Бога Фалуса, чија је она била свештеница. Овде имамо мало објашњење из доба борби полова о превласт. Уз то долазе борбе мушких вођа, деце Израиљеве у време обожавања Бога Вала, јер је он био, пре свега, Бог женске државе, пошто је, вероватно, био божанство фалуса, бар у времену, кад се распламтела борба мушкие владе противу њега.

Култ Венере је типичан култ мушкие државе. Јувенал примећује о уобичајеној проституцији у храму богиње љубави да је Венеру заступао Галимед. Ова једна примедба показује већ да је човек створио култ Венере, да је он био његов носилац, као и то да је обожавање фалуса потекло од жене. Природно је што је у култ поштовања полног симбола увучен и други пол из разумљивих разлога да се принцип

јаче оживи стварношћу. Код понеких народа овај се култ претворио директ у сексуалне саобраћајне везе. У овом по-гледу природна разлика полова водила је различности, пошто је ова полна разлика допустила мушки божанства као накнаду до извесног степена за земног човека, док је ова улога женском божанству по природи порицана. Међутим ми налазимо често у храмовима фалуског божанства само жене, а у храмовима Венере највише људе и жене. Сами Венера, пак, није била у стању да прими љубавну жртву човека, отуда је јасно што земаљске жене заступају њено место. Из Вавилона дознајемо да се омладина оба пола жртвовала храму Венерином. Ова појава има свој узрок у равноправности полова. Ми смо видели да је ова фаза позната око 600 г. пре Христа у Вавилонији.

По Краусу и Рајскелу је доказан култ фалуса код свих народа. Из овога излази, према предходноме, да су сви народи имали једанпут женску владу. Из наше културе су ова обожавања Фалуса и Венере на исти начин прогнани. Али се мушки влада познаје и по култу Венере, што се показује у многим уметничким делима, која славе Венеру. За слике фалуског божанства, напротив, може се рећи да не постоји за време мушки владе. Што се љубав данас симболизира женском богињом, — то одговара потпуно природи мушки владе. Венера је важила у свима народима са мушком владом као највиши симбол љубави. Поред ње је избледела Дионисијева звезда. Ко познаје Баха или Диониса као Бога љубави! Бах је Бог бујности, али не љубавне, већ бујности која се јавља у пићу.

Превела *Милева Петковићка,*
проф.

М. М. Вергини.

Mladika.

Zadovoljne kongresom Nar. Žen. Saveza, koji se skorih dana završio na Bledu — nas četiri članice Zenskog Pokreta (dve iz Beograda) svratile smo u lepu Ljubljani, da je vidimo, a ujedno da razgledamo domaćičku Gradansku Školu „Mladiku“, тaj узрок женског rada, reda i domaćinstva.

Mladika! — već samo име vedro i privlačivo zaokupilo je našu pažnju. — Upravnica Škole g-da Zemljanova, koja je osnovala ovu

školu još pre svetskog rata, primila nas je najljubaznije. O sposobnosti i njenom radu možemo reći samo ovo, a više nije ni potrebno: putovala je po inostranstvu proučavajući ovakve škole, a i sada odlazi svake godine u Beč i druga mesta i proučava rad sličnih institucija, te uvek može održati svoju školu na visini i voditi je po najnovijem metodu. Osim toga g-dva Zemljanova ima čast, da kao poznati stručnjak, zauzima uvek mesto upravnice u dvoru Suvoboru, kad god Njihova Veličanstva u njemu prebivaju. Ovo je najviši dokaz o tome koliko je Mladika sretna, da je vodi takova žena.

O samoj školi, razgledajući je, saznale smo, da u istoj ima 30 učenica domaćičke škole i to 20 internih i 10 eksternih. Interne plaćaju za nauku i celu opskrbu 1.100 Din.; eksterne 600 Din., te dobiju ručak i užinu. U školi imaju takođe čitavu opskrbu, stan hrani i t. d. 20 učenica koje pohađaju razne srednje škole u Ljubljani te prema tome se kuha za 50 osoba. Škola ne prima narudžbe, samo iznimno za svečane bankete i druge svečane prilike.

Na našu želju, da pogledamo uredaj škole i devojke na radu, g-dva upravnica odazvala se i pokazivala nam prostorije. Usput nam je opisala nastavni program i to kako sledi:

Škola traje 9—10 meseci, te se održava izuzevši nedelje, praznike i još neke ferijalne dane, svakog dana od 8 sati u jutru do 18 sati na večer (odnosno zimi do 17 sati na večer).

Za teoričnu nastavu određena su 2—3, a za 6—8 sati dnevno.

Nastavni program, a teorički predmeti:

1. Gospodarsko računstvo i knjigovodstvo, 2. Gospodarsko dopisivanje, 3. Općenito o nauci iz kućanstva i o robi, 4. Nauka o hrani, 5. Teorija kuhanja, 6. Konzerviranje hrane, 7. Opća pravila o dobrom vladanju u društvu, 8. Nauka o serviranju, 9. Vrtljarstvo i gojidba sobnog cveća, 10. Nauka o uzgoju dece, 11. Higijena, 12. Nauka o peradi, 13. Nauka o državi i sociologiji, 14. Krojno crtanje i krojenje.

b.) Praktična nastava

Kuhanje 3—4 sata dnevno. Šivanje 3 sata dnevno. Učenice su podeljene u dve grupe, od kojih jedna kuha, a druga šije. Te grupe izmenjuju se svake nedelje.

Pranje, glaćanje, pospremanje, čišćenje i slično 2—3 sata dnevno.

O detaljnijem programu nastave pisaćemo drugi put.

Prvo smo pregledale kuhinju. — Velika, svetla i divno uređena kuhinja, u kojoj su 3 štednjaka i to dva obična i 1 plinski,

Capitel Titel Paragraph	G i n u a h m e n		
	ordentliche	außer- ordentliche	Summe
	Güthen in österreichischer Währung		
33. 11. Staats-Eisenbahnen:			12
1. Beiträge der Unterseiteten zum Baue der böhmisch-mährischen Transversalbahn	4.950		4.950
2. Beiträge der Unterseiteten zum Baue der Eisenbahn Schramm- hach-Sternhof	2.000		2.000
	Summe (Titel 11, §§. 1 und 2)	6.950	6.950
12. Binsen und Rückzahlung von an Localbahnen er- folgten Bauvorleistungen:			
Localbahn Hannsdorf-Stegenhögl:			
a) Binsen-Betriebetrag für das Jahr 1892	17.830	17.830	
b) Capital-Rückflattung (5. Rate)	10.000	10.000	
	Summe (§. 1)	27.830	27.830
2. Localbahn Bozen-Meran:			
a) Ruten für das Jahr 1892 bis einschließlich 2. Januar 1893	46.940	46.940	
b) Capital-Rückflattung (Rest)	922.230	922.230	
	Summe (§. 2)	969.170	969.170
	Summe (Titel 12, §§. 1 und 2)	997.000	997.000
13. Betrieb verpachteter Staatseisenbahnen:			
Bodenbacher Bahnstrecke:			
Rückfluss für die Bodenbacher Bahnstrecke in Gold	107.580	107.580	
Kunstgewinn von obigen Gold (19% Abz.)	20.440	20.440	
	Summe (Titel 13)	128.020	128.020

Gesetzestypus Nr.	Staatsentnahmen	Einnahmen		
		ordentliche	außer- ordentliche	Summe
		Güthen in öfterreichtöder Zahlung		
21	Geld:			
1	Einnahmen der Erzeugungsämter	114.581	.. . . .	114.581
2	" " Gerichtsämter	21.281.000	.. . . .	21.281.000
	Summe (Capitel 21, Titel 1 und 2)	21.395.581	.. . . .	21.395.581
22	Zölle:			
1	Einnahmen vom Zollleiste im Innlande	84.646.000	.. . . .	84.646.000
2	der General-Direction (hierunter 370.000 fl. in Gold)	581.450	.. . . .	581.450
	Münzgewinn bei obigen Golde (19% Vgl.)	.. . . .	70.300	70.300
	Summe (Capitel 22, Titel 1 und 2)	85.227.450	70.300	85.297.750
23	Stempel	20.000.000	.. . . .	20.000.000
24	Zögen und Gebühren von Rechtsgeschäften	36.067.000	.. . . .	36.067.000
25	Lotto	16.771.000	.. . . .	16.771.000
26	Rauten	1.237.000	.. . . .	1.237.000
27	Pünktierung	286.100	.. . . .	286.100
28	Reihondere Wohtheit, betreffend den Handel mit gebraunten geistigen Gedanken, den Kaufhand und den Steinvergleich berieffen Summe (Capitel 20—28)	1.130.000	.. . . .	1.130.000
	Einnahmen vom Staatsseigenthum.			
29	Differential-Gebühre	119.635	.. . . .	119.635
30	Fiscositäten und Feindtätigkeiten	240.000	.. . . .	240.000
	Summe (Capitel 29 und 30)	359.635		359.635

